

31994L0033

20.8.1994

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

L 216/12

SMERNICA RADY 94/33/ES
z 22. júna 1994
o ochrane mladých ľudí pri práci

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, predovšetkým jej článok 118a,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

konajúc v súlade s postupom uvedeným v článku 189c zmluvy ⁽³⁾,

keďže článok 118a zmluvy stanovuje, že Rada prijme prostredníctvom smerníc minimálne požiadavky na podporu zlepšenia v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov, najmä v pracovnom prostredí;

keďže podľa uvedeného článku sa v týchto smerniciach treba vyhnúť zavádzaniu správnych, finančných a právnych obmedzení spôsobom, ktorý by zabránil vzniku a rozvoju malých a stredných podnikov;

keďže body 20 a 22 Charty základných sociálnych práv pracovníkov spoločenstva prijatej Európskou radou v Štrasburgu 9. decembra 1989 uvádzajú, že:

„20. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá, ktoré môžu byť priaznivejšie pre mladých ľudí, najmä pravidlá na zabezpečenie ich prípravy na prácu prostredníctvom odbornej prípravy, a podľa výnimiek obmedzených na niektoré ľahké práce, minimálny vek nástupu do práce nesmie byť nižší ako vek, v ktorom končí obdobie povinnej školskej dochádzky, a v žiadnom prípade nižší ako 15 rokov;

22. Musia sa prijať nevyhnutné opatrenia s cieľom upraviť pracovnoprávne predpisy uplatniteľné na mladistvých

pracovníkov tak, aby zodpovedali požiadavkám ich rozvoja, potrebám ich odbornej prípravy a ich prístupu k zamestnaniu.

Dĺžka pracovnej doby pracovníkov mladších ako 18 rokov musí byť obmedzená — bez toho, aby bolo možné toto obmedzenie obísť prácou nad čas — a nočná práca zakázaná, s výnimkou niektorých zamestnaní určených vnútroštátnymi právnymi predpismi.“;

keďže treba prihliadať na zásady Medzinárodnej organizácie práce, týkajúce sa ochrany mladých ľudí pri práci vrátane zásad vzťahujúcich sa na minimálny vek pre vstup do zamestnania alebo do práce;

keďže vo svojej rezolúcii o detskej práci ⁽⁴⁾ Európsky parlament zhrnul rôzne aspekty práce mladých ľudí a zdôraznil jej účinky na ich zdravie, bezpečnosť a telesný i duševný rozvoj a poukázal na potrebu prijať smernicu zosúladujúcu vnútroštátne právne predpisy v tejto oblasti;

keďže článok 15 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci ⁽⁵⁾ stanovuje, že najmä citlivé rizikové skupiny musia byť chránené pred nebezpečenstvami, ktoré ich osobitne ovplyvňujú;

keďže deti a mladistvých treba pokladať za špecifické rizikové skupiny a treba prijať opatrenia týkajúce sa ich bezpečnosti a zdravia;

keďže vzhľadom na zraniteľnosť detí sa od členských štátov vyžaduje zakázať ich zamestnávanie a zabezpečiť, aby minimálny vek pre vstup do zamestnania alebo do práce nebol nižší, ako je minimálny vek, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka stanovená vnútroštátnymi právnymi predpismi, a v nijakom prípade nižší ako 15 rokov; keďže výnimky zo zákazu detskej práce možno pripustiť len v osobitných prípadoch a za podmienok stanovených v tejto smernici; keďže tieto výnimky nemôžu byť za žiadnych okolností na ujmu pravidelnej školskej dochádzky alebo zabrániť deťom získať úplný prospech zo svojho vzdelávania;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 84, 4.4.1992, s. 7.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 313, 30.11.1992, s. 70.

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu zo 17. decembra 1992 (Ú. v. ES C 21, 25.1.1993, s. 167), spoločné stanovisko Rady z 23. novembra 1993 (ešte neverejnené v úradnom vestníku) a rozhodnutie Európskeho parlamentu z 9. marca 1994 (Ú. v. ES C 91, 28.3.1994, s. 89).

⁽⁴⁾ Ú. v. ES C 190, 20.7.1987, s. 44.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1.

keďže vzhľadom na charakter prechodu z detstva do dospelosti by sa mala prísne regulovať a chrániť práca mladistvých;

keďže každý zamestnávateľ by mal mladým ľuďom zaručiť pracovné podmienky primerané ich veku;

keďže zamestnávateľia by mali zaviesť opatrenia potrebné na ochranu bezpečnosti a zdravia mladých ľudí na základe posúdenia rizík, ktoré sú spojené s ich prácou;

keďže členské štáty by mali chrániť mladých ľudí pred akýmkoľvek špecifickým rizikom, ktoré vyplývajú z ich nedostatočnej skúsenosti, nevedomenia si existujúcich či potenciálnych rizík alebo z ich nezrelosti;

keďže členské štáty by preto mali zakázať zamestnávanie mladých ľudí prácou, ktorú vymedzuje táto smernica;

keďže prijatie špecifických minimálnych požiadaviek na organizáciu pracovného času by pravdepodobne zlepšilo pracovné podmienky mladých ľudí;

keďže maximálna dĺžka pracovného času mladých ľudí by sa mala prísne obmedziť a nočná práca mladých ľudí zakázať, s výnimkou niektorých prác, vymedzených vnútroštátnymi právnymi predpismi;

keďže členské štáty by mali prijať primerané opatrenia, ktorými by zabezpečili, že pracovný čas mladistvých, ktorí navštevujú školu, nebude mať nepriaznivý vplyv na ich schopnosť získať prospech z tohto vzdelávania;

keďže čas, ktorý v systéme teoretickej a/alebo praktickej prípravy kombinujúcej prácu s odbornou prípravou alebo v rámci vnútro podnikového zaškoľovania strávia mladí ľudia pri odbornej príprave, by sa mal započítavať ako pracovný čas;

keďže pre zaručenie bezpečnosti a ochrany zdravia mladých ľudí by sa im mali poskytnúť minimálne denné, týždenné a ročné doby odpočinku a primerané prestávky v práci;

keďže pri dobe odpočinku v týždni treba prihliadať na rozdielnosť kultúrnych, etnických, náboženských a ďalších faktorov prevládajúcich v členských štátoch; keďže je v konečnom dôsledku najmä na každom členskom štáte, aby rozhodol, či sa do doby odpočinku v týždni má zahrnúť aj nedeľa, a ak áno, do akej miery;

keďže primeraná pracovná prax môže prispieť k cieľu pripraviť mladých ľudí na pracovný a spoločenský život v dospelosti za

predpokladu, že sa zabezpečí, aby nedošlo k ohrozeniu ich bezpečnosti, zdravia a vývoja;

keďže sa výnimky zo zákazov a obmedzení uložených touto smernicou — hoci sa pre niektoré činnosti alebo osobitné situácie javia ako nevyhnutné — nesmú uplatňovať na ujmu zásad, na ktorých sa zakladá existujúci systém ochrany;

keďže táto smernica predstavuje konkrétne opatrenie k rozvoju sociálnej dimenzie vnútorného trhu;

keďže praktické uplatňovanie systému ochrany stanoveného v tejto smernici si bude vyžadovať, aby členské štáty zaviedli sústavu účinných a primeraných opatrení;

keďže vykonávanie niektorých ustanovení tejto smernice spôsobuje osobitné problémy jednému z členských štátov vzhľadom na jeho systém ochrany mladých ľudí pri práci; keďže tento členský štát by preto mal mať možnosť počas primeranej doby zdržať sa zavádzania relevantných ustanovení,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

ČASŤ I

Článok 1

Účel

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zákaz práce detí.

Zabezpečia, aby za podmienok ustanovených v tejto smernici nebol minimálny vek vstupu do práce alebo do zamestnania nižší, ako je minimálny vek ukončenia riadnej povinnej školskej dochádzky, stanovený vnútroštátnym právom, alebo v nijakom prípade nižší ako 15 rokov.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa práca mladistvých prísne regulovala a chránila za podmienok ustanovených v tejto smernici.

3. Členské štáty všeobecne zabezpečia, aby zamestnávateľia zaručili mladým ľuďom také pracovné podmienky, aké zodpovedajú ich veku.

Členské štáty zabezpečia ochranu mladých ľudí pred hospodárskym vykorisťovaním a pred akoukoľvek prácou, ktorá by mohla poškodiť ich bezpečnosť, zdravie alebo telesný, duševný, mravný alebo sociálny vývoj alebo by mohla ohroziť ich vzdelávanie.

Článok 2

Pôsobnosť

1. Táto smernica sa vzťahuje na všetky osoby mladšie ako 18 rokov, ktoré majú pracovnú zmluvu alebo pracovný pomer, ako ich vymedzuje platné právo členského štátu a/alebo ich upravuje platné právo členského štátu.

2. Členské štáty môžu prijať ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov, ktorými z pôsobnosti tejto smernice vyjmú — v rámci obmedzení a za podmienok, ktoré stanovujú ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov — príležitostnú alebo krátkodobú prácu, ktorú predstavuje:

- a) domáca služba v súkromnej domácnosti alebo
- b) práca v rodinnom podniku, ak sa nepovažuje za prácu, ktorá by mohla byť na ujmu, poškodiť alebo ohroziť mladých ľudí.

Článok 3

Definície

Na účely tejto smernice:

- a) „mladou osobou“ sa rozumie každá osoba mladšia ako 18 rokov uvedená v článku 2 ods. 1;
- b) „dieťaťom“ sa rozumie každá mladá osoba mladšia ako 15 rokov alebo osoba, na ktorú sa podľa vnútroštátneho práva ešte vzťahuje riadna povinná školská dochádzka;
- c) „mladistvým“ sa rozumie každá mladá osoba vo veku najmenej 15, ale menej ako 18 rokov, na ktorú sa podľa vnútroštátneho práva už nevzťahuje riadna povinná školská dochádzka,
- d) „ľahkou prácou“ sa rozumie akákoľvek práca, ktorá vzhľadom na vnútornú povahu úloh, ktoré zahŕňa a osobitné podmienky, za akých sa vykonávajú:
 - i) nedáva predpoklad, že by mohla ohroziť bezpečnosť, zdravie alebo vývoj detí, a
 - ii) nie je taká, aby mohla ohroziť ich školskú dochádzku, ich účasť na príprave na povolanie alebo učebných programoch schválených príslušným orgánom alebo ich spôsobilosť mať úžitok z poskytovanej výučby;
- e) „pracovným časom“ sa rozumie každá doba, počas ktorej je mladá osoba v práci, je k dispozícii zamestnávateľovi a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;
- f) „dobou odpočinku“ sa rozumie každá doba, ktorá nie je pracovným časom.

Článok 4

Zákaz detskej práce

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zákaz detskej práce.
2. S prihliadnutím na ciele stanovené v článku 1 môžu členské štáty prijať ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov, ktoré zo zákazu detskej práce vylúčia:

- a) deti, ktoré vykonávajú činnosti ustanovené v článku 5;
 - b) deti, ktoré majú najmenej 14 rokov a pracujú v rámci systému teoretickej a/alebo praktickej prípravy kombinujúceho prácu s odbornou prípravou alebo v rámci systému vnútropodnikového zaškoľovania, pod podmienkou, že sa táto práca vykonáva v súlade s podmienkami stanovenými príslušným orgánom;
 - c) deti, ktoré majú najmenej 14 rokov a vykonávajú inú ľahkú prácu, ako je práca uvedená v článku 5; inú ľahkú prácu, ako je práca uvedená v článku 5, však môžu vykonávať aj deti vo veku od 13 rokov určitý obmedzený počet hodín týždenne, ak ide o kategórie prác vymedzené vnútroštátnymi právnymi predpismi.
3. Členské štáty, ktoré použijú možnosť uvedenú v odseku 2 písm. c), určia — podľa ustanovení tejto smernice — pracovné podmienky pre túto ľahkú prácu.

Článok 5

Kultúrne alebo podobné činnosti

1. Zamestnávanie detí na účely výkonu kultúrnych, umeleckých, športových alebo reklamných činností podlieha predchádzajúcemu schváleniu príslušným orgánom v každom jednotlivom prípade.
2. Členské štáty v prípadoch uvedených v článku 1 ustanovia prostredníctvom ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov pracovné podmienky pre deti, ako aj náležitosti predchádzajúceho schvaľovacieho postupu pod podmienkou, že ich činnosti:
 - i) nedávajú predpoklad, že by mohli ohroziť bezpečnosť, zdravie alebo vývoj detí, a
 - ii) nie sú také, že by mohli ohroziť ich školskú dochádzku, ich účasť na príprave na povolanie alebo učebných programoch, schválených príslušným orgánom, alebo ich spôsobilosť mať úžitok z poskytovanej výučby.
3. Prostredníctvom výnimky z postupu ustanoveného v odseku 1 môžu členské štáty v prípade detí vo veku najmenej 13 rokov povoliť prostredníctvom ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov v súlade s podmienkami, ktoré určia, zamestnávanie detí na účely výkonu kultúrnych, umeleckých, športových alebo reklamných činností.
4. Členské štáty, ktoré majú osobitný systém udeľovania povolení v súvislosti s činnosťou detí v modelingových agentúrach, si môžu tento systém zachovať.

ČASŤ II

Článok 6

Všeobecné povinnosti zamestnávateľov

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 1), zamestnávateľ prijme opatrenia potrebné na ochranu bezpečnosti a zdravia

mladých osôb, pričom vezme osobitne do úvahy špecifické riziká uvedené v článku 7 ods. 1.

2. Zamestnávateľ vykoná opatrenia ustanovené v odseku 1 na základe posúdenia rizík pre mladých ľudí súvisiacich s ich prácou.

Posúdenie treba urobiť ešte predtým, než mladí ľudia začnú pracovať, a pri každej podstatnejšej zmene pracovných podmienok, pričom sa musí venovať osobitná pozornosť týmto bodom:

- a) vybaveniu a usporiadaniu pracoviska alebo pracovného miesta;
- b) povahe, stupňu a dobe vystavenia fyzikálnym, biologickým a chemickým vplyvom a látkam;
- c) forme, rozsahu a používaniu pracovných prostriedkov, najmä látok, strojov, prístrojov a zariadení a spôsobu práce s nimi;
- d) usporiadaniu pracovných procesov a operácií a spôsobu, akými sa navzájom kombinujú (organizácii práce);
- e) úrovni odbornej prípravy a výučby poskytnutej mladým ľuďom.

Ak toto posúdenie poukáže na existenciu rizika pre bezpečnosť, telesné alebo duševné zdravie alebo vývoj mladých ľudí, zabezpečí sa primerané bezplatné posudzovanie a sledovanie ich zdravotného stavu v pravidelných intervaloch bez toho, aby bola dotknutá smernica 89/391/EHS.

Bezplatné posudzovanie a sledovanie zdravotného stavu môže byť súčasťou vnútroštátneho systému zdravotníctva.

3. Zamestnávateľ informuje mladých ľudí o možných rizikách a o všetkých prijatých opatreniach súvisiacich s ich bezpečnosťou a zdravím.

Okrem toho o možných rizikách a o všetkých opatreniach prijatých v záujme bezpečnosti a zdravia detí informuje aj zákonných zástupcov detí.

4. Zamestnávateľ do plánovania, vytvárania a monitorovania podmienok bezpečnosti práce a ochrany zdravia, aplikovateľných na mladých ľudí, zapojí aj ochranné a preventívne služby uvedené v článku 7 smernice 89/391/EHS.

Článok 7

Zraniteľnosť mladých ľudí — zákaz práce

1. Členské štáty zabezpečia ochranu mladých ľudí pred všetkými špecifickými rizikami pre ich bezpečnosť, zdravie a vývoj, ktoré vyplývajú z ich nedostatočných skúseností alebo nevedomovania si existujúcich alebo potenciálnych rizík alebo zo skutočnosti, že mladí ľudia ešte celkom nedospeli.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 1), členské štáty s týmto cieľom zakážu zamestnávať mladých ľudí:

- a) prácou, ktorá objektívne presahuje ich fyzické a psychické schopnosti;
- b) prácou, pri ktorej sú vystavení škodlivému pôsobeniu látok, ktoré sú toxické a karcinogénne, spôsobujú dedičné genetické poškodenie alebo poškodzujú nenarodené dieťa alebo ktoré majú akýkoľvek iný chronický vplyv na ľudské zdravie,
- c) prácou zahŕňajúcou vystavenie sa škodlivému žiareniu;
- d) prácou zahŕňajúcou riziko úrazov, o ktorom možno predpokladať, že ho mladí ľudia nedokážu rozpoznať alebo vyhnúť sa mu, pretože nevenujú dostatočnú pozornosť bezpečnosti alebo nemajú dostatočné skúsenosti či odbornú prípravu; alebo
- e) prácou, s ktorou sa spája zdravotné riziko spôsobené extrémnym chladom alebo teplom alebo hlukom alebo vibráciami.

Práca, ktorá by mohla predstavovať špecifické riziko pre mladých ľudí v zmysle odseku 1, zahŕňa:

- prácu zahŕňajúcu vystavenie sa škodlivým fyzikálnym, biologickým a chemickým látkam a vplyvom uvedených v bode I prílohy a
- procesy a práce uvedené v bode II prílohy.

3. Členské štáty môžu prostredníctvom ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov povoliť výnimky z odseku 2 u mladistvých, ak sú tieto výnimky nevyhnutné z hľadiska ich odbornej prípravy, za predpokladu, že ochranu ich bezpečnosti a zdravia zaručuje skutočnosť, že práca je vykonávaná pod dohľadom príslušnej osoby v zmysle článku 7 smernice 89/391/EHS, a za predpokladu, že je zaručená ochrana podľa uvedenej smernice.

ČASŤ III

Článok 8

Pracovný čas

1. Členské štáty, ktoré využijú možnosť uvedenú v článku 4 ods. 2) písm. b) alebo písm. c), prijímú potrebné opatrenia na obmedzenie pracovného času detí na:

- a) osem hodín denne a 40 hodín týždenne pri práci vykonávanej v rámci systému kombinujúceho prácu s odbornou prípravou alebo v rámci systému vnútro podnikového zaškoľovania;
- b) dve hodiny v školskom dni a 12 hodín týždenne pri práci vykonávanej počas školského roku mimo hodín stanovených na školskú dochádzku pod podmienkou, že to nezakazuje vnútroštátny právny predpis a/alebo prax;

denný pracovný čas nesmie za žiadnych okolností presiahnuť sedem hodín; tento limit možno zvýšiť na osem hodín v prípade detí, ktoré dosiahli vek 15 rokov;

c) sedem hodín denne a 35 hodín týždenne v prípade práce vykonávanej počas obdobia najmenej jedného týždňa v čase mimo školského roku; tento limit možno zvýšiť na osem hodín denne a 40 hodín týždenne u detí, ktoré dosiahli vek 15 rokov;

d) sedem hodín denne a 35 hodín týždenne pri ľahkej práci vykonávanej deťmi, na ktoré sa podľa vnútroštátneho práva už nevzťahuje povinnosť riadnej školskej dochádzky.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby obmedzili pracovný čas mladistvých na osem hodín denne a 40 hodín týždenne.

3. Čas, ktorý mladá osoba strávi pri odbornej príprave v rámci systému teoretickej a/alebo praktickej prípravy, kombinujúcej prácu s odbornou prípravou, alebo v rámci systému vnútropodnikového zaškoľovania, sa započítava ako pracovný čas.

4. Ak je mladá osoba zamestnaná u viacerých zamestnávateľov, pracovné dni a pracovný čas sa spočítavajú.

5. Členské štáty môžu prostredníctvom ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov povoliť odchýlky z odseku 1 písm. a) a odseku 2 buď udelením výnimky, alebo ak na to existujú objektívne dôvody.

Členské štáty stanovujú prostredníctvom ustanovení zákonov alebo iných právnych predpisov podmienky, limity a postupy na vykonávanie takýchto odchýlok.

Článok 9

Nočná práca

1. a) Členské štáty, ktoré využijú možnosť podľa článku 4 ods. 2 písm. b) alebo c), prijímú potrebné opatrenia na zákaz práce detí v čase medzi 20. a 6. hodinou.

b) Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zákaz práce mladistvých buď v čase medzi 22. a 6. hodinou, alebo medzi 23. a 7. hodinou.

2. a) Členské štáty môžu prostredníctvom ustanovení zákonov alebo iných právnych predpisov povoliť prácu mladistvým v špecifických oblastiach činnosti aj v čase, keď je nočná práca podľa odseku 1 písm. b) zakázaná.

V takomto prípade členské štáty prijímú primerané opatrenia, aby zabezpečili, že na mladistvého bude dohliadať dospelá osoba, ak je taký dohľad potrebný na ochranu mladistvého.

b) V prípade uplatnenia písm. a) naďalej platí zákaz práce medzi polnocou a 4. hodinou.

Členské štáty však môžu prostredníctvom ustanovení zákonov alebo iných právnych predpisov povoliť prácu mladistvým v čase, keď nočná práca je v ďalej uvádzaných prípadoch zakázaná, keď na to existujú objektívne dôvody a za predpokladu, že sa mladistvým poskytne primeraný náhradný čas na odpočinok a nespochybnia sa ciele stanovené v článku 1:

— práca vykonávaná v odvetviach námornej dopravy alebo rybolovu;

— práca vykonávaná v rámci ozbrojených síl alebo polície;

— práca vykonávaná v nemocniciach alebo podobných zariadeniach;

— kultúrne, umelecké, športové alebo reklamné činnosti.

3. Predtým, ako sú mladiství zadelení na nočnú prácu, a potom v pravidelných intervaloch, majú nárok na bezplatné posudzovanie a sledovanie ich zdravia a spôsobilosti, pokiaľ práca, ktorú vykonávajú v čase zákazu nočnej práce, nie je výnimočná.

Článok 10

Doba odpočinku

1. a) Členské štáty, ktoré využijú možnosť podľa článku 4 ods. 2 písm. b) alebo c), prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že v každom období 24 hodín budú mať deti nárok na minimálnu dobu odpočinku v trvaní 14 po sebe nasledujúcich hodín.

b) Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že v každom období 24 hodín budú mať mladiství nárok na minimálnu dobu odpočinku v trvaní 12 po sebe nasledujúcich hodín.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že v každom období 7 dní:

— deti, pri ktorých využili možnosť podľa článku 4 ods. 2 písm. b) alebo c), a

— mladiství

majú nárok na minimálnu dobu odpočinku v trvaní 2 dni, ktoré budú, podľa možnosti, nasledovať po sebe.

Ak je to opodstatnené z technických alebo organizačných dôvodov, minimálna doba odpočinku sa môže skrátiť, ale v žiadnom prípade nesmie byť kratšia ako 36 po sebe nasledujúcich hodín.

Minimálna doba odpočinku uvedená v prvom a druhom pododseku v zásade zahŕňa nedeľu.

3. Členské štáty môžu prostredníctvom ustanovení zákonov alebo iných právnych predpisov ustanoviť, že minimálne doby odpočinku uvedené v odsekoch 1 a 2 sa môžu prerušiť v prípade činností zahŕňajúcich doby práce, ktoré sú rozdelené v priebehu toho istého dňa alebo majú krátke trvanie.

4. Členské štáty môžu v nižšie uvedených prípadoch prijať ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov na umožnenie odchýlky od odseku 1 písm. b) a odseku 2 pre mladistvých, ak sú na to objektívne dôvody a za predpokladu, že sa im poskytne vhodná náhradná doba odpočinku a nie sú spochybnené ciele stanovené v článku 1:

a) práca vykonávaná v odvetviach lodnej dopravy alebo rybolovu;

b) práca vykonávaná v rámci ozbrojených síl alebo polície;

c) práca vykonávaná v nemocniciach alebo podobných zariadeniach;

- d) práca vykonávaná v poľnohospodárstve;
- e) práca vykonávaná v cestovnom ruchu alebo v odvetví hotelierskych, reštauračných a kaviarenských služieb;
- f) činnosti zahŕňajúce doby práce rozdelené v priebehu toho istého dňa.

Článok 16

Doložka o neznižovaní ochrany

Bez toho, aby bolo dotknuté právo členských štátov vypracúvať rôzne opatrenia na ochranu mladých ľudí v reakcii na meniace sa okolnosti, uplatňovanie tejto smernice nepredstavuje opodstatnený dôvod na znižovanie všeobecnej úrovne ochrany poskytovanej mladým ľuďom, pokiaľ sa dodržiavajú minimálne požiadavky upravené touto smernicou.

Článok 11

Ročný odpočinok

Členské štáty, ktoré využijú možnosť uvedenú v článku 4 ods. 2 písm. b) alebo c), sa postarajú o to, aby obdobie, v ktorom sa nevykonáva nijaká práca, zahŕňalo, ak je to možné, školské prázdniny detí podliehajúcich riadnej povinnej školskej dochádzke podľa vnútroštátneho práva.

Článok 17

Záverečné ustanovenia

Článok 12

Prestávky v práci

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že ak denný pracovný čas presahuje štyri a pol hodiny, mladí ľudia budú mať nárok najmenej na 30-minútovú prestávku v práci, ktorá by podľa možnosti mala byť nepretržitá.

1. a) Členské štáty prijímú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 22. júna 1996 alebo zabezpečia, že najneskôr k tomuto dátumu sociálni partneri prijímú potrebné opatrenia prostredníctvom kolektívnych zmlúv, pričom členské štáty musia vykonať všetky potrebné opatrenia na to, aby mohli výsledky stanovené touto smernicou kedykoľvek garantovať.

Článok 13

Práca mladistvých z dôvodu vyššej moci

Členské štáty môžu prostredníctvom ustanovenia zákonov alebo iných právnych predpisov povoliť odchýlky od článku 8 ods. 2, článku 9 ods. 1 písm. b), článku 10 ods. 1 písm. b) a v prípade mladistvých článku 12, týkajúce sa práce za okolností uvedených v článku 5 ods. 4 smernice 89/391/EHS za predpokladu, že takáto práca má dočasný charakter a musí sa vykonať ihneď, že nie sú k dispozícii dospelí pracovníci a že mladistvým sa poskytne ekvivalentná náhradná doba odpočinku v priebehu nasledujúcich troch týždňov.

- b) Spojené kráľovstvo môže odložiť vykonávanie prvého pododseku článku 8 ods. 1 písm. b) v súvislosti s ustanovením týkajúcim sa maximálneho týždenného pracovného času a tiež článku 8 ods. 2 a článku 9 ods. 1 písm. b) a ods. 2 o štyri roky od dátumu uvedeného v písm. a).

Komisia predloží správu o účinkoch tohto ustanovenia.

Rada, konajúc v súlade s podmienkami ustanovenými v zmluve, rozhodne o tom, či by sa toto obdobie malo predĺžiť.

ČASŤ IV

Článok 14

Opatrenia

Každý členský štát ustanoví potrebné opatrenia, ktoré sa uplatnia v prípade nedodržiavania ustanovení prijatých na vykonávanie tejto smernice. Tieto opatrenia musia byť účinné a primerané.

- c) Členské štáty o tom budú bezodkladne informovať Komisiu.

Článok 15

Zmeny v prílohe

Zmeny čisto technického charakteru sa vykonávajú v dôsledku technického pokroku, úprav v medzinárodných pravidlách alebo špecifikáciách a rozvoja poznania v oblasti, ktorá patrí pod pôsobnosť tejto smernice v súlade s postupom ustanoveným v článku 17 smernice 89/391/EHS.

2. Keď členské štáty prijímú opatrenia uvedené v odseku 1, tieto budú obsahovať odkaz na túto smernicu alebo na ňu odkázu pri príležitosti ich úradného uverejnenia. Spôsoby uskutočnenia takého odkazu stanovujú členské štáty.

3. Členské štáty oznámia Komisii znenia základných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré už schválili alebo schvália v oblasti upravené touto smernicou.

4. Členské štáty predložia Komisii raz za päť rokov správu o praktickej realizácii ustanovení tejto smernice s uvedením stanovísk sociálnych partnerov.

Komisia o tom informuje Európsky parlament, Radu a Hospodársky a sociálny výbor.

5. Komisia pravidelne predkladá Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tejto smernice s prihliadnutím na odseky 1, 2, 3 a 4.

V Luxemburgu 22. júna 1994

Za Radu

predseda

Článok 18

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

E. YIANNOPOULOS

PRÍLOHA

Nevyčerpávajúci zoznam látok, postupov a činností

(Článok 7 ods. 2, druhý podods.)

I. Látky

1. Fyzikálne látky

- a) ionizujúce žiarenie;
- b) práca vo vysokotlakovej atmosfére, napr. v tlakových nádržiach, potápanie.

2. Biologické látky

- a) biologické látky, ktoré patria do skupiny 3 a 4 v zmysle článku 2 písm. d) smernice Rady 90/679/EHS z 26. novembra 1990 o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s ich vystavením biologickým látkam pri práci (siedma samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1) smernice 89/391/EHS⁽¹⁾.

3. Chemické látky

- a) Látky a prípravky klasifikované podľa smernice Rady 67/548/EHS z 27. júna 1967 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, týkajúcich sa klasifikácie, balenia a označovania nebezpečných látok⁽²⁾, v neskorších zneniach a smernice Rady 88/379/EHS zo 7. júna 1988 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, týkajúcich sa klasifikácie, balenia a označovania nebezpečných prípravkov⁽³⁾ ako toxické (T), veľmi toxické (Tx), korozívne (C) alebo výbušné (E);
- b) látky a prípravky klasifikované podľa smerníc 67/548/EHS a 88/379/EHS ako škodlivé (Xn) a označené jedným alebo viacerými ďalej uvedenými označeniami rizika:
 - nebezpečenstvo veľmi vážnych nezvratných následkov (R39),
 - možné riziko nezvratných následkov (R40),
 - môže spôsobiť senzitivizáciu vdýchnutím (R42),
 - môže spôsobiť senzitivizáciu kontaktom s pokožkou (R43),
 - môže spôsobiť rakovinu (R45),
 - môže spôsobiť dedičné genetické poškodenie (R46),
 - nebezpečenstvo vážneho poškodenia zdravia v dôsledku dlhotrvajúceho vystavenia (R48),
 - môže poškodiť plodnosť (R60),
 - môže ohroziť nenarodené dieťa (R61);
- c) látky a prípravky klasifikované podľa smerníc 67/548/EHS a 88/379/EHS ako dráždivé (Xi) a označené jedným alebo viacerými ďalej uvedenými označeniami rizika:
 - vysoko zápalné (R12),
 - môžu spôsobiť senzitivizáciu vdýchnutím (R42),
 - môžu spôsobiť senzitivizáciu kontaktom s pokožkou (R43);
- d) látky a prípravky uvedené v článku 2 písm. c) smernice Rady 90/394/EHS z 28. júna 1990 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom karcinogénov pri práci (šiesta samostatná smernica v zmysle článku 16 (1) smernice 89/391/EHS)⁽⁴⁾;
- e) olovo a deriváty olova, pokiaľ sú spomínané látky absorbovateľné ľudským organizmom;
- f) azbest.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 374, 31.12.1990, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. ES 196, 16.8.1967, s. 1. Smernica naposledy zmenená smernicou 93/679/EHS (Ú. v. ES L 268, 29.10.1993, s. 71).⁽³⁾ Ú. v. ES L 187, 16.7.1988, s. 14. Smernica naposledy zmenená smernicou 93/18/EHS (Ú. v. ES L 104, 29.4.1993, s. 46).⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 196, 26.7.1990, s. 1.

II. Procesy a činnosti

1. Procesy pri práci uvedené v prílohe I smernice 90/394/EHS.
 2. Výroba a manipulácia so zariadeniami, pyrotechnikou alebo inými predmetmi obsahujúcimi výbušniny.
 3. Práca s divými alebo jedovatými živočíchmi.
 4. Porážanie zvierat v priemyselnom meradle.
 5. Práca zahŕňajúca manipuláciu so zariadeniami na výrobu, skladovanie alebo používanie stlačených, skvapalnených alebo rozpustených plynov.
 6. Práca s nádržami, kaďami, rezervoármi alebo cisternami obsahujúcimi chemické látky uvedené v 1.3.
 7. Práca s rizikom zrútenia konštrukcie.
 8. Práca s nebezpečenstvom vysokého elektrického napätia.
 9. Práca, ktorej tempo určuje strojové zariadenie a pri ktorej sa používa odmeňovanie podľa výsledkov.
-